

ZARZĄDZENIE

Dnia 7 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **A. J. i D. J.**

z powodu wniosku pełnomocnika wnioskodawców

o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia postanowienia SN

z 17 czerwca 2026 r.

na podstawie art. 422 § 3 zd. pierwsze k.p.k. w zw. z art. 535 § 3 k.p.k.

zarządził

odmówić przyjęcia wniosku.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 17 czerwca 2026 r. (sygn. II KK 211/26) — w sprawie A. J. i K. J. o odszkodowanie — oddalił jako oczywiście bezzasadną kasację prokuratora od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 15 stycznia 2026 r., sygn. II AKa 254/25, zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 29 lipca 2025 r., sygn. III Ko 579/24.

Pełnomocnik wnioskodawców pismem z dnia 2 lipca 2026 r. złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia tego rozstrzygnięcia (data prezentaty 6 lipca 2026 r.).

Wnioskodawcy nie są podmiotami uprawnionymi do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia oddalającego kasację jako oczywiście bezzasadną. Dlatego też należało odmówić przyjęcia wniosku pełnomocnika wnioskodawców.

Z treści art. 535 § 3 zd. pierwsze k.p.k. wynika, że — co do zasady — oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej nie wymaga pisemnego uzasadnienia. Jednak w razie wydania przez Sąd Najwyższy postanowienia o oddaleniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia jako oczywiście bezzasadnego — tak jak to było w niniejszej sprawie — na forum procesowym posiedzenia (oraz

wtedy, gdy zostało ono wydane na rozprawie a strona pozbawiona wolności nie miała przedstawiciela procesowego i nie została sprowadzona na rozprawę - ten układ procesowy nie ma jednak tutaj zastosowania) uzasadnienie sporządza się na wniosek strony, zaś przepisy art. 422 i 423 k.p.k. "stosuje się odpowiednio". Mogłoby z tego wynikać, że uprawnienie do domagania się sporządzenia uzasadnienia postanowienia o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej — przy zachowaniu trybu i rygorów procesowych określonych w przepisie art. 422 § 1-2 k.p.k. — przysługuje każdej stronie, i to niezależnie od tego, czy w danej sprawie wniosła kasację, czy też z możliwości tej zrezygnowała. Względy natury funkcjonalnej nakazują jednak odstąpić od wyniku wykładni literalnej art. 535 § 3 k.p.k.

Specyfika postępowania nadzwyczajnozaskarżeniowego przemawia bowiem za tym, by na etapie postępowania kasacyjnego odmiennie definiować krąg podmiotów (stron) uprawnionych do domagania się sporządzenia na piśmie i doręczenia uzasadnienia postanowienia oddalającego kasację jako oczywiście bezzasadną i przyjmując, że uprawnienie to przysługuje wyłącznie tej stronie, która była uprawniona do wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia i taki środek skutecznie do Sądu Najwyższego w istocie wniosła.

Otóż w pierwszym rzędzie należy wskazać na to, że zaskarżenie wyroku sądu odwoławczego kasacją przez podmiot do tego uprawniony i oddalenie tej kasacji jako oczywiście bezzasadnej w żaden sposób nie oddziałuje ujemnie na sytuację procesową strony, która nie zdecydowała się na zaskarżenie wyroku sądu odwoławczego kasacją. Jej sytuacja prawna pozostaje niezmienną wobec tej, jaka istniała w dacie wydania orzeczenia sądu odwoławczego i która została prawomocnie ukształtowana przez orzeczenie sądu odwoławczego, od którego to rozstrzygnięcia nie złożyła nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Już z tego tylko powodu na etapie postępowania kasacyjnego dezaktualizuje się ogólny wzgląd przemawiający za przyznaniem każdej stronie prawa do domagania się sporządzenia pisemnych motywów postanowienia Sądu Najwyższego oddalającego kasację jako oczywiście bezzasadną — w tym także tej stronie, która nie wniosła kasacji. Trudno dopatrzeć się bowiem jakichkolwiek racjonalnych względów przemawiających za koniecznością wyjaśniania właśnie tej stronie, która nie kontestowała wyroku sądu odwoławczego przed Sądem Najwyższym (choć mogła to uczynić — uznając tym samym to orzeczenie za trafne), racji przesądzających o wydaniu rozstrzygnięcia uznającego za bezzasadne zarzuty, które zdecydował się podnieść wyłącznie inny podmiot uprawniony do wniesienia kasacji, który taką kasację *in concreto* wywiódł.

Po wtóre, należy silnie podkreślić odmienny — w stosunku do postępowania toczącego się przed sądami powszechnymi pierwszej i drugiej instancji — charakter postępowania kasacyjnego. Dostrzeżenie owego wyraźnego dymorfizmu procesowego i odmienności postępowania kasacyjnego i postępowania przed sądami pierwszej i drugiej instancji także przemawia za odmiennym — niżli na etapie postępowania przed sądami powszechnymi — spojrzeniem na krąg podmiotów uprawnionych do żądania sporządzenia uzasadnienia rozstrzygnięcia oddalającego kasację jako oczywiście bezzasadną i zawężeniem kręgu stron uprawnionych do żądania sporządzenia na piśmie i doręczenia uzasadnienia wyłącznie do tych spośród nich, które były uprawnione do wniesienia kasacji i skutecznie zaskarżyły wyrok sądu odwoławczego tym środkiem zaskarżenia. Wszak w postępowaniu kasacyjnym nie orzeka się bezpośrednio w przedmiocie postępowania (*in casu* w przedmiocie odszkodowania przyznawanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. i uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób

represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego). Przedmiotem rozpoznania sądu kasacyjnego są zarzuty kasacyjne (ich zasadność albo bezzasadność), nie zaś kwestia rozstrzygnięcia co do głównego przedmiotu postępowania. Tym samym interes w poznaniu powodów, które przesądziły o ich uznaniu za oczywiście bezzasadne ma wyłącznie ten podmiot, który mógł domagać się od sądu kasacyjnego modyfikacji swojej sytuacji prawnej przez dokonanie korekty prawomocnego wyroku sądu odwoławczego i z tej możliwości postanowił skutecznie skorzystać.

Wszystko to prowadzi do przyjęcia stanowiska — utrwalonego zresztą od dawna w praktyce Sądu Najwyższego (por. m. in. postanowienie SN z dnia 10 grudnia 2012 r., sygn. V KK 107/12 czy zarządzenie sędziego Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2026 r., sygn. III KK 645/25) — że stronie, która nie zaskarżyła wyroku sądu odwoławczego kasacją nie przysługuje prawo do żądania sporządzenia na piśmie i doręczenia uzasadnienia postanowienia o oddaleniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia jako oczywiście bezzasadnego, Mając powyższe na względzie, zarządzono jak wyżej.

[J.J.]

[a.ł.]